

Выходитъ во Львовѣ юж Середы
и Суботы (кромѣ русскихъ сюжетъ) въ
450ъ годинъ по полудни. Литер. до-
тека „Бібліотека підлізни, повісті“
вийходить по 2 печат. аркушъ кожного
15 го въ поєздѣ для кожного виходи-
ця. Редакція, адміністрація і експе-
диція підъ ч. 15 пізант Галицької.
Всі звоти, посилки і рекламиці
покажуть пересилати підъ адресою:
редакція і адміністрація „Дѣло“
ч. 15 пізант Галицької.
Рукописи не збергаються тільки на
попереднє застеження.
Пеодното чилю стоить 10 кр. а. в.

Дѣло

Щедрость польска.

(Конецъ)

Чи по такому незадимому доказу
можна бѣть наше сердце надати, щоби
ми заглянулися изъ анализа всіхъ
прочихъ „статистичнихъ“ циферъ изъ
Polit. Согт. поданыхъ?

О циферѣ стосункової 100—133, ко-
тру мы тутъ освітили въ на підставії
простыхъ, кожному достушныхъ дати ста-
тистичныхъ освітити могли, — могъ
прѣкъ єї композиторъ мати бодай малу
обаву, що — апухъ кто, маючи потрібній
дати конспіриції, скоче перерахувати? Кожиць той чолохъ чи департаментъ
може за столько витерте чоло, що и тутъ
відмінилося на фальшерство, то икужъ мо-
жуть мати варготь, цифри русихъ,
польскихъ, німецкихъ шкіль, будімъ то
существуючихъ черезъ тогожъ композитора
поданыхъ, — цифри, о которыхъ авторъ
добре знає, що для ихъ сконтрольованія
черезъ особи по за бюрами кр. рады
школьною стоячою, ніжкихъ матеріалізъ,
никого средства до теперъ нема. Здавася,
що окромъ токи уваги непотрібно даль-
шого доказу на томъ, що всѣ тѣ цифри
суть фальшиви и що поки разъ, аже єї
авторъ авторитету ч. к. властії не
буде оголошений поимениній спис-
тыхъ громадъ, и шкіль, въ которыхъ ви-
кладовий языкъ єсти рускій, списъ, ко-
тóryй черезъ публіку буде моть бути
провіденій, — доти все подбій кому-
ніків буде єї Politische Согт. будь
и Gazetѣ lwowskѣй тає теперъ, якъ
и на будуще оголошуваній, — мы маємо
право уважати и назвати ложними.

Що по вище виказаний шахерцѣ
шкода слідъ тратити о аргументації Сза-
у и Gal. Narodow-он, до икои имъ той
комунікат Pol. Согт. послуживъ противъ
„żalotom Rusinów“, — се наше може до-
дати редакція схотити добровольно при-
знанія. О таке признанье широчимъ мы
не увіглаємося; мы волимо еще изъ ко-
ротївъ освітити — безъ загляду на ага-
дин ложній цифри — той радою школъ-

ново иль побурідовихъ комунікатахъ
бѣть колькоть рокій, а то не безъ зад-
ной мысли, висуваючий фактъ, що шкіль,
потрібно по установѣ піонійній мати
викладовий языкъ въключно ру-
скій (рада шк. твердить, що мають) —
єсть дѣйство значно більше ніжъ стосунку
до шкіль легально-польскихъ, якъ бы
бы то ідеалъ стосунку числа руского до
польского населенія випадало. Отже той
неправильный стосунокъ существоуе у наше
дѣйство; однакожъ, а говоримо ѿ не безъ
підставы, существує бѣть не въ ласки ради
школьної, але помимо а іншіхъ (ікъ
се згаданій критики побурідовихъ доказують)
вротивъ пільшішої ради ради школьнії.
Сеть се по просту наслѣдство бѣль-
шої оффіції рускихъ громадъ изъ
ціли школьнії, іль порівняють съ поль-
скими громадами; а заразомъ незадер-
тый еще черезъ раду школьніу східъ
цивилизаційної дѣятельности руского
духовенства ѿ того часу, коли тое ду-
ховенство управляло народными школами
іамѣсть теперішніхъ цивілізаторівъ.
Доказомъ тога єсть виказъ статистичний
народи, шкіль въ літі 1868—1869, че-
резъ саму раду шк. виданій, отже па-
віть въ польской сторонії неподозріваний*).
Сама рада шк. иль тѣмъ спроваджанію при-
знає, що розпочавши свою дѣятельность до-
перша въ р. 1868, не могла дотеперь, а
именно въ рокахъ 1868—1869 пінкі єще
пішмутити на стаїть шкіль народныхъ,
якій бѣть духовного піспекторату обніла;
що чого ясно, що долучений виказъ ста-
тистичний показує тое, що въ спрії шкіль
школьництва зроблено передъ радою
школьною, черезъ духовенство.
Отже ідеалъ того виказу було шкіль съ
русікимъ языкомъ, викладовимъ — 1293;
съ русікимъ и польскимъ — 67;
съ польскимъ 1655; съ німецкимъ 61.—
Видно въ тыхъ цифрахъ, що рускихъ
шкіль и тоги вже було значно біль-

*) Sprawozdanie Rady szk. kr. o stanie
wychowania w kraju w r. 1868—1869.
Lwów, 1871.

духъ доказавать заєдно: „de Motowilo“,
спускаючи „и“ въ кінцівомъ „іло“ до
найнишої еклії. Такъ откінувшись Исаєсъ
съ досадою прізвище Motowiliński помимо
єго ушахотненія. Задача зробилася нашо-
му рицареви ясна. Теперъ значило искому
память Motowila съ єго грубымъ „и“ от-
далити. Борба завіта алющому демонови
була виконана. И въ такон то війни
пам'їшої нашъ рицарь побідоносно. Резуль-
татъ кольosalный, розвинутій тріумфомъ.
Рицарь новий підъ пішаньемъ: Mątowicki
живівся на світѣ. О колько шляхот-
ності лежало въ тѣмъ прізвищу! Тє „Mą“
съ єго деликатнімъ, шляхотнімъ іносі-
німъ языкомъ, такъ дуже подходичимъ
підъ француске. И демонъ по такомъ по-
діївій рицарства затихъ, скапитулювалъ
— на заїздѣ!

То бо не конецъ єще єго шляхот-
ніхъ подіївъ. Тому спінгімъ за нимъ
далише въ єго руць шляхотній карієръ.

Отже и здѣблемо єго въ новій фа-
нії жити, где бѣть намъ представлялися ико-
Jas Mątowicki, aliusnas gr. k. seminarium
(їкъ авторизованій німецкій перевід):
Johann Mątowicki, gr. kat. Seminarzgeling.)

„A-a!“ „п-п-п!“ „п-п-п!“ „п-п-п!“ — чую
якъ відлований крикнєтъ ѕвѣхъ божихъ,
и рбжній тоны, съ приїхозь и бѣль
приїху. Тожево: „п-п-п!“ „п-п-п!“ „т-т-т!“
„и може бути?“ „п-п-п!“ и т. д. А „п-п-п!“

побудовати великий дѣмъ, іль потреби ма-
либи жеститися буре для школиризма,
буре ремесленна, читальнія, театръ, кра-
мицѣ и іль конці дѣмъ заїздный: се
булоби бѣльше або менше все, чого фі-
лії потріба. Шо до фінансової стороны
все тое пішати досить практичне, однако
що до моральної вартости проектъ єї
по моїй думцѣ не має права существо-
вання. Буре чи буреси основний для моло-
дихъ хлопцівъ не мають, пішони звани
моралью єї заїзднимъ домомъ и ре-
стаурацію, находичною въ тѣмъ дѣмъ.
Се візаетъ въ досліду, бо були такожъ
колись молодими школиризми. Притадую
собъ школу въ селѣ Г. Си святими нау-
ки стояла недалеко корішмы, куди пашь
учитель досить часто заглядавъ. Мы хлопці
въчишиши забуку не запідбували
и чѣдомъ свого учителя, приносили
и філіцинахъ бѣть чорнила горішки, ну
и честувались, ажъ поки не вонилися. Въ
початку розпочинали бойку на жарты, а
оттакъ и на правду, а що одбѣжъ въ наше
була въ руского подотка въ наші руки
ще за слабій, щобъ єї подерти, то мус-
ьки книжки падати жертвою нашої
буїної фантазії, и кто знає, чи не запа-
ліли бы були єще й святітъ науки, наколи
троєстини наїзнишого учителя. Вароти
корішмаръ корішмарими, кто ихъ не знає,
буди ласка прочитати донесъ въ Товстого
въ б. Ч. „Батьківщина“. Однакъ наїзни-
шими словами и не хотѣть сказати, що
учителі не цовинні посідці реставра-
ції, они собѣ свободний люде, коли спо-
вінили свій обовізокъ въ школѣ, они по-
винні пішати сходитися для виміни
мыслі такъ съ товаришами якъ и дру-
гими людьми, але все тое якось не добре
въїде, наколи бурсаки держаній підъ
примѣрно дисципліною будуть бачити
учителя виходиншого въ кліси и звер-
нувшись на світѣ буває. Дѣмъ заїздный то
рѣчъ одна, а бурса чи школа рѣчъ друга-
га; тамъ сходитися люди звѣй съ силь-
нимъ характеромъ, а тутъ літерости

О потребѣ розвою ремесла въ Галичинѣ.

(Наша В. Найдбрзій, архітекторъ въ Цараху.)
(Дальше.)

Коломийська філія тов. им. Качко-
вського вадумала, иль вже више сказано,

*) Съ якимъ, легальнимъ чи нелегальнимъ
языкомъ викладовимъ, то друга рѣчъ!

дичка ріжници межи księdzem гримско-
католікіш а grecко-католікіш. Но то въ
звичайніхъ припадкахъ, не въ такихъ
ість наші. Но више таки увишалася той
стать икои шляхоткимъ хоче не та
титулу роду, то въ титулу затрудни. Бо й по іранцѣ! Чи то не була шляхотна
роля: учити темніхъ пошановани право
старшихъ, учити ихъ бути ідичинами за
всякій добродійства? А где же збералася
такій скілької наукі, — не въ шля-
хотці? Кто була такимъ вірнимъ ре-
презентантомъ тоні найшляхотнішої науки:

що належится и якъ належиться, —
нешляхотство? Такъ, плебанії мали бути
формами обезпечуючими твердиги шля-
хотцівъ, якими були двори!

Тожъ не судить несправедливо на-
шого рицаря. Бѣть вибрає природну до-
рогу до своего дальніго ушахотненія. А
за якись народній диференції тоги мало
кому и силисі, то було wazystko Polska.

А впроти — що тутъ и говори-
ти. Пророцтво місцянъ мало візутися:
нашъ рицарь має бути „kejndzomъ“!

Е! коли бъ старий Motošilo бувъ
бльше призирає гроши бѣть того, що
єго вітряє (а широ до чиста вітряє),
и спонхъ мошеноють на ушахотненіе
сного сына, тоги... Кто то знає?... Може
бути була сильнъ вибрає якій найшля-
хотній заїздъ! А таї!... пророцтво

Бесѣда посла сов. Ковальского,

заположена на 150-й засѣданіи палаты послѣ дня 12 мая с. р. при добавѣ буджета при титулѣ: "Народнѣ школы".

(Конецъ.)

слѣдѣ, которыхъ можно однѣмъ побѣгть изъ труда въ математикѣ. О подѣлѣ дому такъ, чтобы одно другому не мѣшило, не ма ѹе и говорить; на панерѣ дастся томъ легкѣо врѣбѣти парисуваши два входа изъ противоположеныхъ стѣнъ, але изъ практицѣ трудео буде той подѣлѣ врѣбѣти; сама мысль ученика, про быть живѣ подѣлѣ однѣмъ покровомъ съ корицю, производить на него искористие пречатлѣнія.

Попрѣдно споминаючи о проектѣ кадомайской філії принимать и слова "ремесленна бурса" за ремесленную школу, но може быть, что искодавецъ має на мысли не школу а толькѣ изъ школы-рекомъ извѣтъ такъ запущу "станцію" для хлопецъ, которыи бы ходили учиться ремесла до майстрии "кулаково" методы; отъ коли бы така була проводна думка, то спаси Богъ за насъ. Хлопецъ терминаторъ дастся отъ майстра по при кузацѣ поменшанье, кусень хлѣба и борщу ить бывшо жиженіи работу, а ить добрый майстеръ, то дастъ еще и дѣлъ кашѣ горѣши "заморити хробака", ить то какжутъ; таке благодѣніе, ить даванье станціи для терминаторѣтъ соѣдѣніи алишне, на толькѣ майстеръ вытрак, въ хлоцца не охороните бѣгъ алого изѣни. Бурса не изъ станціи при такихъ условіяхъ принесли хлопецъ, сидѣнія цѣлый день, и майстрии старого стилю, выкинутъ думки сего, чого бѣгъ тамъ наслухаися въ чому надивиша. Дарма рѣчъ, у него тое останется далеко глубше, анѣль слова надівательи бурсы.

Що режесло потреба у настъ розинати, то кождый пришае; а наколи призначено потребу тогожъ и годимоси на впровадженіе тонъ думки ить житѣ, мусимо покинуты покутые, старе негодне до поступу ремесло, а зачати разводити таке, котре будобы по первѣ користи для нашого краю, а по друге, котре будобы изъ станціи бѣгъ стати на рѣбѣгъ съ ремеслами народнѣ заходной Европы. Для осигненіи тонъ цѣлі потребиа ремесленна школа по образцу подѣлныхъ школъ заходной Европы, преформованна посля извѣихъ потребъ. Кулакъ и други мусятъ уступити слову и систематичнѣйшей наукѣ.

Щобы дзвіне не мучити читатели теорію и не заводити фактъ для гдѣкого може быть непрѣкимъхъ, перейду до самыхъ системъ школъ ремесленныхъ. Въ захѣднѣй Европѣ существуютъ три системы ремесленныхъ школъ, и такъ: перша, ибѣла которой ремесленіе образованье починаетъ вже изъ народныхъ школахъ, ить Данії и пр. изъ дитячої школѣ (Kinderchule); друга по убийчно народнѣ школы, а то толькѣ теоретично, практично же у майстрии; третя система, посля которой убийчнини на-

родну школу хланѣи або дитячта занимаються теоретично и практично ить однѣмъ и толькѣ самбѣ запевенію. Розобразиши тѣ 3 паневіи системы хотъ поверхенно бачимо, чо перва система тамъ дастся съ користю приложити, где большинство людности ремесломъ живѣ, икъ изъ Парижи, Лондонъ, Ментестрѣ и т. п. Въ Данії и пр. зачинаютъ учить ремесла изъ дитячихъ школахъ забавками, икъ кирбованьемъ рѣшінхъ формъ въ панеру, именемъ конікобѣи ить шнуробѣи, ставяищемъ домикѣи и деревеныхъ цеголь и т. д. мало помалу дитина приучується тогожъ то того, зачиняе издумовати надъ тымъ, чо робитъ, а поступиши изъ народну школу може иже гдѣкій таїспѣ рѣчи робити тогожъ самого производителя, икъмъ занималася ить дитячої школѣ. Съ прибуваньемъ силъ физичнхъ и умъсловнхъ розвинакъ и чиниться еи изъ ремесла такъ, що поукоченію народнї школы хлопецъ або дівчина можуть взятии до тогожъ ремесла у майстра (перейшовшаго таку саму школу), котре имъ сподобаєся, и до котрого чуточнѣ бути способнимъ. Кто више провѣднъ идею, програму и недостатокъ бѣгніднхъ фаховихъ, учительни и майстрии у настъ, той згодиться со мною на то, чо для настъ таї метода учени ремесла не дастся примѣнити. О недовѣдности другої системи школъ ремесленнихъ изъ Галичинѣ указаши я при бурсахъ ремесленныхъ. Побли мої думки третя система образованія ремесленного заслугує найбѣльше на увагу, дялого, бо она дастъ теорію съ практикою, и съ класно изважніїшою причини, для котрої си система найбѣльше уживается. Всікі правила теоретичнїхъ найпешнїхъ останутся ить памятіи ученика, наколи бѣгъ сїїже часу подѣлъ проводомъ тогожъ самого учителя, бѣгъ котрого си теорію толькѣ що почутъ, примѣнити еи изъ практицѣ. Нашн бѣгніе вимагають дошоненіи сїї системи, а именно такъ, що ученики познаний кромѣ науки ремесла теоретичнїхъ и практичнїхъ такожъ побирати взагальнѣ образованіе и вихованіе, с. в. ученики познаний бути подѣлъ надзоромъ людівъ бѣгніднхъ, а тое можемо осигнити толькѣ тогоды, коли ученики будуть жити въ інститутѣ. — Добрыхъ результатовъ можемо сподѣлати бѣгъ нашихъ ремесленникъ такъ ить материальнѣ иль и моральнѣ амъсль, икъ спомучимо школу ремесленну съ буресю. Конечно, що інститутъ таї потребу значнхъ жертвъ грошевихъ, но за тое приспесе нехібно користь для цѣлого краю.

(Даліше буде.)

несьмо до рускї школы вправь съ рескриптомъ тогожъ содержанія, що посажено въ школѣ роцѣ школы записалось до тогожъ школы за много рускїхъ дѣтей и не толькѣ потребнхъ грошій, то закрыває сї класи паралельній. Тому отже, що можеъ полѣскими школами? Нѣ! для Польши Русинѣи нема въ однї школѣ (3), а Тогда родичи и отпнуни отнесли до міністерства просвѣти, а и сажа зважає телеграмы съ излобою и сейчасъ удаває съ ними до Г. Е. міністра, прорускїхъ жителій земствъ Львова подуша чисти о помѣщ. И теперь мушу изъ виши чисти открыти національ паралельнїхъ класи ротинами словами: "Дѣти суть, отъ, Маете отже, мої ПІІ., чисти приїздъ, що мы не можемъ вдоволити на однї школою вправь.

Відичній есмъ Г. Е. міністеръ за його пощеніе розпорядженіе, але въ пріонії сторони дивує мене дуже наймігніше розпорядженіе міністерства просвѣти 26 січня 1881. Руска школа вправа виши чисти открыти національ паралельнїхъ класи телескою, удрикушаною испольманіемъ греческимъ державнимъ, тожъ нема привилії уживати єи для икхъ покупати вѣлікій. Побли установы галицькою риць школионъ изъ 24 січня 1868 въ 159 чисти видаєти дѣтимъ сїїдощими изъ той, икъмъ побирають, єи науки и сїїдощими школахъ рускї, а родичи и сажа початокъ польскими сїїдощими привилії. Рида икъ поглядала тогоды польськими родичи и сїїдъ неудоволейтися просвѣти. Миністерство зважає риць школы ради шк. таї, що каже засталити сїїдощими привилії по рускї, а и сїїдощими переведомъ. Не можу понятити, на що се вдалося? Тамъ, въ ПІІ., въ Галичинѣ иже давнє готовы виши державний, а нимъ есть польскій (Голоси: слухайтесь! слухайтесь!).

Думаю прото, що невелика земля належить міністерству за таке привилії польского ідому межи Русинії єо єсть простымъ нацидуваньемъ польського языка ико другого красного — чому виши міністерство не дѣлє тоги въ Мазурахъ? Не можна сего никаке землі, икъ таї, що намъ нашихъ землівъ закономъ не признаюти, а предъ ми, мої ПІІ., таї добре обываемъ стрійский и таї само маєтъ познанія настивати на переведеніе закономъ, и и Польши. А ікъ конці чо може бути настиве бесѣда о добромъ образованію польськимъ, если маєтъ по большій часті вадобніхъ учительни. Лиши гдекудити фітиси икійсь лучший, а еслиби таї Русиномъ, то не може бути числити промоцію, на запомогу або пагороду: єо небудь переносити єго на Мазуру, намъ дають Мазура. А єо єи криди покрять, заведено изъ Кракова языку руского языка изъ 1 або 2 годинъ тижднево. И такій учитель не може въ збутѣ руского языка не може уча анатомѣстъ занимася агитаціями вѣчими, громадскими канцеляріями таї то въ поєднаніхъ часахъ працювало — консервицію, при котрій єо літє ліфетнѣ направленію дуже інчилиси.

Побли статутобѣтъ познанія землі предметить ить учит. сїїдощихъ во Львовѣ, Станиславії въ Тернополі викладати по рускї, але въ просвѣти лишило се до подобнїхъ межи. радѣ шк. а таї казала все виши по польски. Доперіа р. 1873 перейшли міністерство, и то изъ нашїхъ земель таї дѣйстю єсть и що рада земель на вишилиши на учит. канцелярії, котрій не уміють по польськї. Тоді земанівши міністерство видалити польськіхъ учительни и сїїдощими, котрій меты мають викладати по рускому языку. Але до тогожъ часу не дѣлє таї хіба що інспекторъ какие часомъ въ виції пытати по рускї. Учителю пераз пытати по польски, а котрій бѣгнідніе по рускї; чизь таїхъ сїїдомъ може бути научатися руского языка и чизь се не сміхъ въ руского языка.

Горше єще дѣсь изъ жеваніїхъ міністерства учительнихъ изъ Перемишля и Львовѣ. Мої ПІІ.! що скажеть землі що учитель руского языка изъ Перемишля не має палѣти вѣсты изъ тогожъ и учить єо вѣсти польскими граматиками іспытавши за вадобного кандидата до руского языка, єи она може вѣстими числити лише 4, котрій

єдинъ ить найделікатнїшою способомъ ішанувати.

Якъ то пречудно стилизувати нашъ рицарь по рускї свою "смиреннїшою прошенію" ико "ніжайше подписаній": "Іоанъ Мутовіцкій" ("іїцкій" пише заодно консистентно черезъ "ѣ", щоби не миму памятъ "и" въ Мотовилі не бѣгнідні). Такъ бо приворовити бути сиєвіе нове високоулахотнене імя и прозвище: "К. Ян Матовіцкій" (дословний отбитокъ єи билету!) бѣгнідніо до вимогть новийшаго широкого пруду рускости. И познаніе що не заправили єо ить толькѣ икъ філології чи етимології, толькѣ той самъ одинъ неарбітраній амъсль плахотности. Тому то и форма вишила таї цѣлковито плахотна. Якъ! міністъ бути може писатися подобно щоє икъ за молоду — терпка памятъ — рег Іванъ..! О! за познанію єи сїїд. (Нехай буде на вѣки благословене імя того чоловіка, котрій позаводилъ у настъ таї тонші, плахотнїші імена! А то.. сїїдъ! сїїдъ! сїїдъ..! мы мусимо по сїїдѣ на сїїдѣ людескї блукатися самими Іванами, Гаврилами, Данилами.. Ухъ!)

Будешъ кому дзвінно вбеси того, коли скажу, що коли ходило о дѣстаньї одной великої парохії, бѣгъ вишила икъ правдино-рицаремъ подиши? Єо вѣтра вѣти вѣти такъ сильнхъ, таїхъ небес-

жничими віз Радянської, віз Галичини, віз України та репресивночими позначене число 18 мільйонів." Тутъ дається чуті одинъ голосъ в. Н. Огневовскаго: "Сеть наше бѣлье!" Споминаючи въ сво-

И чьи же у нас в стране подобными условиями порозумейтесь с
вами?

Звертаючись прото свій справедливими
жаданнями до міністерства просвіти,
щоби не дalo типати криків русоному
народові на пози школництва, а та жоне
стасія лише через поділчесь галицькою
крайною радою школницею, бажа працівні
підлеглиству поширило ходити о том, щоби
мы разъ мали способ самостойные учительські
школы и проби уживали пописахъ праці.
А поки що, у насъ не ходите грохъ и жи-
те успакомъ шлюстити справедливыхъ из-
абіль. Бажа правительство візьміть підгодини
себою для пародисти, то мусить пе-
ределюється, яко бути справедливі; зле-
кою прото до справедливости юные, пра-
вителество. (Славо! славо! зі лякиць.)

ДОПИСИ.

Зъ Черновець. (Сенокоси съ зъ-
жат.) (Дальше.)

Дальше отсыпав хоры плюю "Корона золотая" муз. Вербницкого, а потомъ
други, были учительны способомъ занятия
местца по русскихъ школахъ.

забрать годовъ проф. университету о. И. Онышкевича. Наиближайше изъ бѣсѣдъ подадо въ скороченіи: у нашей интелигенции дается чутіе великой недостатокъ народнаго образования. Мажде каждый, кто скончаетъ науку и замѣтъ яко небудь становище, иже думаетъ, что ему сїе совсѣмъ не потребна дальнішна науки, — именно русихъ и домостій. Теперь же, особенно коли наша история нигде не начинать, коли науку русскаго языка и литературы вытиесняютъ изъ школахъ поза обовинской годиной, теперь поинши каждый Русинъ старается самъ собой все тое пригадати; а молоды мають можбѣстъ правохоти въ тѣмъ направлению на университетѣ, где поири наша студія стане при доброй воли и схотѣ и на тое часу. А тогда донерва, якъ у насъ интелигенція вся буде мати народное образование, ако она зросте отъ тою думкою, что все, шо русаке, для нихъ сине, якъ она буде свѣдома народного житїя, — то всѣ еи члены, а не обовинци, съ обѣдомъ будуть брати участь въ народномъ житїи и въ народной борбѣ. Наша руска литература, отнесята къ нашого духовного житїя, поднеося, коли каждый буде уважати своимъ обовинкомъ, читати подвидавшемъ творы русакъ, коли буде почитати себѣ грѣхомъ говорити по чужому, ишиши бы не по русину; отговды проженесъ съмъ аужай тѣ русихъ демонъ, Русинъ обновиша свое, стане нимъ дорожити тайне скаже больше, шо руска мона хлоенска що истиль такою мовою говорити, бодиъ такоже познане, якъ той хлонъ выливае чудно свою гадки въ своихъ писаныхъ. Познаніи отже той наши народный недостатокъ, стараюся всѣми силами выкоренити его всходы; стараюся иже разъ шанувати и дорожити своимъ хотбы лихшихъ, — а тогоды и нась пошануютъ! — Бѣсѣда тая буда привѣтствиающаю.

Интересующиися дальше тою справою, мушу интересованыхъ родичевъ зробити у важными, що принять ученицъ въ женську семинарію предстаєше теперь трохи большою трудности, якъ во первыи тымъ бувало. Причина суть та, що по послѣ приказу министерскому не отворяются въ семинаріяхъ женськихъ класы паралельни, а въ наслѣдство того може быти на 1 рокъ лиши бывшої ученицы припятахъ. Такъ якъ що рокъ зголовиша на 1 рокъ надъ 100 ученицъ то выбиралася зъ можеми никъ 50 пайлучшихъ, а прочимъ отказувалася въ принятіи. Интересованій родич зволить тому старається, щоби ихъ дониши приходили тенерьъ большимъ приготовленьемъ до вступногъ испыту. Достаточнимъ можна уважати приготовленіе тихъ ученицъ, котрѣ скончили 8 класу въздѣхову съ добрымъ успѣхомъ або 7 класу съ успѣхомъ отличнымъ, и чрезъ вакациіи перекодати рѣчи потрібніи для тогого испыту. Ученицамъ, котрѣ больше призвано училися або не суть певнными, радиъ бывши для ухилена непрѣятностій при принятію взяти себѣ на часъ ферій добру семинаристку до покоchi. Въ сїй послѣдній спрай можу легко посередничати и визадити такї семинаристки, котрѣбы взяли на себе туjo донжидобу. Такъ само осмѣшъ готовъ служити, еслибы кому ляжъ инструкціи були потрібніи. Прошу толькo удиватися до мене до 1 лат. лицца, бо опосля виїжджаю ѿ Львона. — Въ концѣ додаю еще, що отті ученицъ вступаютихъ на 1 рокъ семинаріи жадася укленченыхъ 15 роколь. Записувати ихъ належить въ дирекціи 29 або 30 л. серпня; се можна чинити такоже черезъ трету особу, переславши її метрику, вѣдомство лѣкарко (по можности), и (въ случаю по передніи публичнои науки) свѣдоцтво школи; сама ученица мас ставитися до вступнаго испыту 1 або 2 л. вересня.

Львівъ, 3 червня 1881. *Александр Стефанович*, рускій катихіт при учителських семінаріяхъ.

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ

Австрійско-Угорська Монархія

(Палата панівъ) перервала свою засѣданія днія 4 червня, не залагодивши ансировы ческого университету анигалицкимъ же лѣзницѣ трансверзальціи. Не тіжко догадатись, що зрителю само по своїмъ інтересамъ перервало засѣданія, не маючи певності, чи тільки проскити перейдуть въ палату пандитъ фактично бо на послѣдніймъ засѣданію лѣвиця мала большинствъ.

(Кн. Милан) сербакій проїздомъ до
Берлина вступить до Пашту, где теперь
перебувалъ нашъ царь. Кн. Миланъ будетъ
изъ Пашти такъ сердечно и урочисто при-
нятый, что тое принятие да поиѣдь до вси-
хъ коментарей. Сербскому князеви не
только что бѣдавало честь принадлежну су-
веренному панующему, але формально ста-
раною сердечности въ принятии демонстру-
вати. Бар. Гаймерль и Тиса малъ з
князя австро-архин. Іосифъ бѣдавъ ему
визиту; царь умѣстивъ князя отъ синагоги
изъ своей палаты, а на вечеръ 4-червня бунт
устросный великий дворскій обѣдъ, на ко-
трый запрошено не только князя, аде и серб-
скаго послы въ Вѣдин и князку синагу. Въ
войсновыхъ кругахъ говорится иже, что о-
дній региментъ буде называемъ именемъ кн.
сербскаго. Тому, что слѣдить цѣльно оти-
шена межи Австроию и Сербию, не тажко
дабачати причины того сердечного принятия
лико дѣланъ въ Пашти кн. Миланъ. Тое

благословление я отынажутие принять — се
бѣдѣніе князеви въ его политику въ
справѣ договору торгоўльскаго и
конавенції же лѣзвіонѣтъ може Австроію
и Сербію; изъ обоихъ тѣхъ князевищахъ
Австроія здобула значій користь, а завда-
тии иль має не кому іншому, иль самому
князеви Миланови, Ки. Миланъ отарасъ о
корону королевсву и изъ той цѣлѣ удастъ
и до Берлана, иль колисъ ии. Кароль ро-
мунській юдинъ тамже въ той самѣй цѣлѣ.
Рѣшио ии. Кароль такъ и ии. Миланъ
вступивъ по дорогѣ до Австроіи, юбъ и ав-
строіскію корону и правительство позыскати
для себѣ. Переѣхъ рокомъ Австроія не хотѣ-
ла бы и чутъ о вынесеню князя серб-
скаго до достоинства короля, — але теперь,
по заключеню конавенції торгоўльской и же-
лезнічной, Австро-Угорщина, иль пишъ "Neue
fr. Presse", вже до того склонна. Діа б
червя пытхалъ ии. Миланъ до Берлана,
"um seine Kröönungsausmeigten auch dem
Fürsten Bismarck vorzutragen", иль пишутъ
іемецкія газеты.

ЗАГРАНИЦЯ

Россия. Въ „Правительственной“ Вестнику обвѣщенный вже указъ, которымъ царь увольнялъ дотгеперѣшаго министра войны Милютинаъ зъ его становища, а въ сего мѣстѣ именуя генерала Ваниновскаго г. Рѣбіючино обвѣщена указомъ димисіи гр. Адлерберга зъ посады генерал-губернатора Финляндіи, а на его мѣстѣ назначенъ зѣставъ Гайдель, шефъ генерального штабу. Оба достойники зѣстава димисіонованій будутъбы зъ причины „злого здоровья“, а на дѣлѣ зъ той причинѣ, что они на радѣ изъ Гатчинѣ были однодумки съ Льорисъ Меликовымъ, т. е. жадающими реформъ въ духѣ конституційности. Министръ войны Милютинъ о толькѣ бывъ ще слышавъ отъ Льорисъ-Меликова при своей димисіи, что бодай доставъ отъ царя изъ Гатчину портреты Александра II и Екатерины II, справленій въ діамантахъ до пошана въ грудяхъ, коли тымъ часомъ гр. Л. Меликовъ не доставъ хотѣбы найменшиоѣ бѣзъ новоизбранаго царя бѣзнаки.

Гр. Льорист Меликовъ перебувъ теперь из купелахъ из Висбаденъ и из прикрасного своего далека глядѣть на ходъ дѣлъ въ великомъ царствѣ, где передъ рокомъ будь диктаторомъ. Передъ выѣздеѣ зъ Россіи отвѣдалъ еко-диктаторъ Иван Тургеневъ, первого россійскаго поэта-сатирика, и сердечно съ нимъ довгаго провадили размозъ. По выѣзду его зъ Россіи дума и отъ Петербурга ухватила почтити его честнѣйшемъ обывательствомъ. Реакціонеръ Катковъ изъ "Московскихъ Вѣдомостяхъ" выступилъ противъ наданію Л. Меликову почтнѣйшаго права обывательства, — але въ газеты петербургскій, не выймающи изъ "Нового Времени", обурялись за тое на Каткова а на засѣданіи петербургской думы городской дѣлъ З червня бар. Гридерикъ вышелъ чтобы Каткову выгочити криминальный прѣстъ за оскорблѣніе думы. Нарада наѣдѣмъ, внесенная изъ отбывающаго пленѣще

была внесена въ отчуждены позыщие, и
загадъ Катковъ изъ своей газеты заяв-
илъ на Меликова, а то изъ той цѣ-
ли, чтобы концомъ обеспечить заслуженного
Меликова позыскать соспособность российской
для нового министерства, иъ которымъ ве-
ховодить такій Игнатьевы, Побѣдоносцевы
а за которыхъ плечами стоять министры
Катковъ и Аксаковъ. Катковъ знайшовъ
теперь пригоду помститься на Льорисъ М-
ликону, иль то изъ байды донгоухъ помстивъ
на коняочимъ царю зѣрѣнъ. А Катковъ

яла за то жалиться (разумеется, не подобный способъ) на Меликова. Досыть, и пригадаемъ тутъ читателямъ важное дѣло. Меликова, когда былъ спонзиръ заразъ

— **Владислав Митрополит** вышел около

— Впрочем, митрополит выехал около 8 (20) февраля с. р. до Риму.

гды настанъ въ „Новомъ Времени“: „За три освобождения вѣчина буде по вѣки Россія цареви Александрови II, а то: за освобожденье отъ крепацтва, за освобожденье Славянъ Балканскихъ отъ Турка и за освобожденье Россіанъ отъ министра

Толстой-Каткова, которых нанесенные
через такъ многі лѣта давоютьъ въ знаки
мирови християнскому въ Россіи." Катковъ
мусѣль тогда схрупнути той твердый орѣхъ —
Л. Менжиковъ бувъ диктаторомъ — за то
теперь подають зухвало голову и моститы
— въ нечестивый споѣбъ. "Голосъ" изымае
состольбистъ россійску до борбы съ Катко-
вымъ и перестергасъ правительство передъ
спинской.

такою услугою, яку ему робить Катковъ.
Франція. Депутований Бародѣ
попросилъ па залатѣ посбѣти проскть о пере-
смотрѣ французской конституції
иъ душъ болѣше либеральнѣмъ. Для 31 мая
було той проектъ предметомъ дебатій въ
залатѣ. Радикальный депутатований Кле-
мансо говорилъ за тымъ, щоби прошктъ
Бародѣ бувъ обговорюючий въ парламентѣ,
хованець бл. п. епископа Іоана Сібгурскаго,
сынъ звѣстного колись бл. п. Ивана Кузы-
ка, директора голландской школы нормальной,
умеръ въ Перемышлі ико чоловѣкъ приви-
тый въ 57-омъ роцѣ житї. Вічна имъ
память!

— Въ Старомъ Мѣстѣ засудженодовано
ц. к. судію польового. Яко причину пода-
ютъ польскїй газеты тое, що судія не пере-

